

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Lagere School - Xaveriuscollege te Antwerpen

Hoofdstructuur bao

	Instellingsnummer	8086
	Instelling	Vrije Lagere School - Xaveriuscollege
directeur		Ann MAESEN
adres		Collegelaan 36 - 2140 BORGERHOUT
telefoon		03-235.88.32
fax		03-236.98.95
e-mail		directeur.ls@xaveriuscollege.be
website/URL		www.xaveriuscollege.be
	Bestuur van de instelling	963249 - VZW Xaveriuscollege te BORGERHOUT
adres		Collegelaan 36 - 2140 BORGERHOUT
	Scholengemeenschap	122937 - Vox te ANTWERPEN 1
adres		Frankrijklei 91 - 2000 ANTWERPEN 1
	CLB	114942 - Vrij CLB De Wissel Antwerpen te DEURNE
adres		Hallershofstraat 7 - 2100 DEURNE
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	29/11/2010, 30/11/2010, 02/12/2010, 03/12/2010
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	03/12/2010
	Datum bespreking verslag met de instelling	17/12/2010
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Frank Verstraelen
	Teamleden	Marcella Vanderhenst Erik Verhoeven
	Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
	Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	6
2.1 Leergebieden in de focus	6
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	6
3. KENMERKEN VAN DE SCHOOL	6
4. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	6
4.1 Lager onderwijs: Nederlands	7
4.2 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	8
4.3 Lager onderwijs: sociale vaardigheden	8
5. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	9
5.1 Personeelsbeheer	9
5.2 Professionalisering	9
5.3 Materieel beleid	9
5.4 Welzijn	9
5.5 Curriculum	9
5.6 Begeleiding	10
5.7 Evaluatie	11
6. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	11
7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	12
7.1 Wat doet de school goed?	12
7.2 Wat kan de school verbeteren?	13
7.3 Wat moet de school verbeteren?	13
8. ADVIES	13
9. REGELING VOOR HET VERVOLG	14

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Zij deed dit in het kader van haar opdracht zoals bepaald in het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of de instelling op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of de instelling zelfstandig de tekorten kan remediëren.

De onderwijsinspectie maakt gebruik van de mogelijkheid om het toezicht op de erkenningsvoorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid afzonderlijk uit te voeren. Dit impliceert dat het advies in dit verslag betrekking heeft op alle erkenningsvoorwaarden behalve de voorwaarden die het welzijnsbeleid betreffen (hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid).

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, de doorlichtingsbezoeken en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie leergebieden en procesindicatoren of procesvariabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens de doorlichtingsbezoeken.

Tijdens de doorlichtingsbezoeken verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op de volledige instelling of op één of meerdere structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Enkel bij een ongunstig advies adviseert de onderwijsinspectie of de instelling zelfstandig de vastgestelde tekorten kan remediëren.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde viseert het verslag en stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

De vrije lagere school Xaveriuscollege is, samen met een grote middelbare school, gevestigd aan de buitenrand van het district Borgerhout. De klaslokalen bevinden zich enigszins verspreid in het gemeenschappelijk gebouwencomplex. De school beschikt over voldoende materialen en middelen om goed onderwijs te kunnen geven.

Sedert enkele jaren wordt het team geconfronteerd met een zich sterk wijzigende leerlingeninstroom. Mede als gevolg van het inschrijvingsbeleid komen de leerlingen vooral uit de onmiddellijke omgeving van de school. Er zijn inmiddels een groot aantal leerlingen die thuis geen Nederlands spreken en heel wat doelgroepeleringen met problemen voor wie de school maatregelen neemt.

De meeste leerlingen behalen het getuigschrift basisonderwijs en maken een vlotte overstap naar het secundair onderwijs, voor de meerderheid binnen de eigen middelbare school. In het eerste leerjaar stromen kinderen vanuit verschillende kleuterscholen uit de omgeving in.

Het onderzoek van de leergebieden Nederlands en van de leergebiedoverschrijdende eindtermen voor sociale vaardigheden toont aan dat de school haar maatschappelijke verplichting voor dit leergebied en het leergebiedoverschrijdend thema nakomt.

Voor Nederlands leren de leerlingen wat verwacht wordt. Er is aandacht voor de verschillende domeinen van dit leergebied. Vooral in de lagere klassen spitsen de teamleden zich toe op taalvaardigheidsonderwijs.

Wat leerlingen voor wereldoriëntatie leren, is nog onvoldoende gekoppeld aan de leerplandoelen. Een onderwijsleerpakket aangevuld met eigen thema's zorgt er nog niet voor dat alle voorgeschreven leerinhouden voldoende aan bod komen. De actuele aanpak richt zich nog overwegend op het herhalen en toetsen van de geleerde (feiten)kennis. Leerlingen krijgen nog weinig kansen om zelfstandig inzichten en vaardigheden te verwerven.

Het onderzoek naar de mate waarin de school haar eigen kwaliteit bewaakt, maakt duidelijk dat er aandacht is voor de ondersteuning van de processen. Dit bleek uit een gedetailleerd onderzoek van het onderwijsaanbod van de school en uit de aandacht voor de leerbegeleiding.

Het schoolteam is nog weinig gericht op een onderwijsaanbod gebaseerd op de eindtermen en leerplannen. De situatie is ook sterk verschillend per leergebied. Voor Nederlands, wiskunde en Frans zorgen onderwijsleerpakketten ervoor dat alle leerinhouden evenwichtig aan bod komen. Voor de andere leergebieden en voor leergebiedoverschrijdende aspecten zijn er goede initiatieven. Deze hebben echter niet altijd tot gevolg dat alle leerinhouden of doelen voldoende worden gerealiseerd. In meerdere klassen geeft de huidige aanpak leerlingen nog weinig kansen om actief te leren en de teamleden houden ook wisselend rekening met de verschillen in mogelijkheden van de leerlingen. De beleidsmatige initiatieven om hierin verandering te brengen zijn zichtbaar, maar hebben nog groeikansen.

Door gerichte initiatieven en duidelijke afspraken is de aandacht voor leerbegeleiding vergroot en nemen leerkrachten in groeiende mate hun verantwoordelijkheid als verantwoordelijke voor de eerstelijnszorg binnen hun klas.

De onderwijsinspectie stelt vast dat deze school zich momenteel op onderwijskundig en beleidsmatig vlak in een overgangsfase bevindt. Het spanningsveld tussen de cultuur uit het verleden en de uitdagingen vanuit een sterk gewijzigde leerlingeninstroom moet leiden tot uitgesproken keuzes voor de toekomst. Hierbij vormen zowel het gezamenlijk reflecteren met het oog op het versterken van een gelijkgerichte visie, het optimaliseren van een efficiënte werking als een kritische benadering van de eigen praktijk nog werkpunten. Ook gerichte sturing en coaching van de leerkrachten zijn belangrijke factoren die de beleidskracht van de school kunnen vergroten.

Het inspectieteam besluit dat het onderwijs voor Nederlands en het nastreven van de eindtermen voor sociale vaardigheden voldoen. Het is aangewezen inspanningen te blijven leveren om voluit voor taalvaardigheidsonderwijs te gaan. Voor wereldoriëntatie is een bijsturing noodzakelijk van zowel 'wat' als 'hoe' kinderen leren. Gerichte nascholingsinitiatieven en een meer daadkrachtige beleidsmatige aanpak kunnen leerkrachten hierin ondersteunen.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

2.1 Leergebieden in de focus

Lager onderwijs
Nederlands
wereldoriëntatie
sociale vaardigheden

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Onderwijs
Curriculum
Onderwijsaanbod
Begeleiding
Leerbegeleiding

3. KENMERKEN VAN DE SCHOOL

- recente of frequente directiewissel(s)
- aanwezigheid andere scholen in de onmiddellijke omgeving
- sterke verjonging van het lerarenkorps
- stijgend percentage GOK-leerlingen
- gedeeld gebruik van de schoolinfrastructuur

4. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden volgende vaststellingen op:

4.1 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

Vaststellingen

- De resultaten behaald op de centrale toets van de eigen koepel, op de methodegebonden toetsen en op de toetsen van het leerlingvolgsysteem, geven aanwijzingen dat de meeste leerlingen op het einde van de lagere school de getoetste leerplandoelen in voldoende mate verworven hebben. De gegevens over het vervolgonderwijs tonen aan dat de meeste leerlingen succesvol de stap naar het secundair onderwijs zetten.
- De school bevindt zich op een “kantelmoment” waarbij een evenwicht wordt gezocht tussen het bijbrengen van kennisvaardigheden en technische aspecten van taal en het vergroten van de taalvaardigheid. Vooral in de lagere klassen zijn sterke sporen van taalvaardigheidsonderwijs merkbaar. Vanuit de traditie ligt in de hogere leerjaren de nadruk sterker op spelling en taalsystematiek. Bekommerd om een vlotte doorstroming naar de middelbare afdeling en in afspraak met de leerkrachten van de middelbare school biedt de derde graad een bijkomend aanbod in verband met taalsystematiek.
- De onderwijsleerpakketten voor Nederlands zijn richtinggevend voor het aanbod en de evaluatie. De materialen worden consequent gebruikt om zo een evenwichtig en volledig aanbod voor de verschillende deelleergebieden te waarborgen. Ook vanuit het beleid is deze verwachting duidelijk. Hoewel spelling en taalsystematiek nog heel wat onderwijstijd innemen, worden de meeste leerplandoelen voor de verschillende domeinen met een voldoende didactische frequentie aan bod gebracht. Het consequent aanwenden van de onderwijsleerpakketten ondersteunt de gelijkgerichtheid in het aanleren en toepassen van strategieën en zorgt voor de nodige verticale samenhang.
- De leerlingen krijgen kansen om de verschillende vaardigheden in spreek-, luister-, lees- en schrijfcontexten te oefenen en toe te passen. Voor “*spreken*” ondersteunen de leerkrachten de leerlingen in het opbouwen van spreekdurf en spreekvaardigheid. Hierbij kan de doelgerichtheid nog groeien. De school besteedt heel wat aandacht aan “*lezen*”. Voor bepaalde leerlingen wordt in de aanvangsfase het verwerven van de leesvoorwaarden sterk ondersteund. De school voorziet heel wat aantrekkelijke leesmaterialen en leesvoer voor thuis. Duidelijke afspraken rond het begeleiden en opvolgen van hun kinderen ondersteunen de ouders hierbij. De school heeft de intentie het aanbod voor begrijpend lezen te optimaliseren en er is een groeiende aandacht voor studerend lezen. Uit de opvolging van het technisch lezen blijkt dat vrijwel alle leerlingen op het einde van het vierde leerjaar het hoogste technische leesniveau behalen. Voor “*taalbeschouwing*” ligt de nadruk meer op taalsystematiek en gebeurt reflectie op taalgebruik minder expliciet.
- De huidige leerbegeleiding voor het bereiken van de doelen voor Nederlands toont een nog wisselend beeld. De meeste teamleden volgen de specifieke moeilijkheden en vorderingen van hun leerlingen op. Differentiatie- en remediëringmaterialen uit de onderwijsleerpakketten worden divers gebruikt. In sommige klassen wordt minder intentioneel vertrokken vanuit individuele verschillen in beheersing of noden inzake ondersteuning of uitdaging. Waar in meerdere klasgroepen geregeld gedifferentieerd wordt en hiertoe gepaste werkvormen worden gebruikt, krijgen kinderen in andere groepen dan weer vaak dezelfde instructie. Klassikaal onderwijs met uitgebreid gezamenlijk begeleid inoefenen komt nog frequent voor en een gedifferentieerde aanpak voor het beheersen van verschillende aspecten van taalvaardigheid komt minder aan bod. Ook de aandacht voor contract- en/of hoekenwerk is in een aantal klassen miniem.
- De opvolging van de leerlingen die bij een taalvaardigheidstoets tot de probleemgroep behoren, leert dat deze leerlingen dankzij extra begeleiding en ondersteuning er toch in slagen om succesvol naar het volgende leerjaar door te stromen.

4.2 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet niet

Vaststellingen

- Uit de observaties, documentanalyses en gesprekken blijkt dat de school onvoldoende kan aantonen dat de leerlingen de eindtermen voor wereldoriëntatie bereiken.
- De resultaten van de eigen evaluaties geven zeer beperkte en weinig betrouwbare informatie over het al dan niet bereiken van de eindtermen via de leerplandoelen. De toetsopgaven vertonen hiervoor te weinig relatie met de leerplandoelen en richten zich hoofdzakelijk op het reproduceren van (feiten)kennis ten koste van evaluatie van processen, inzichten, attitudes en vaardigheden.
- Na de vorige schooldoorlichting zette de school verbeteracties op. Vanuit een te pragmatische aanpak koos het team voor een onderwijsleerpakket. Dat pakket is niet dekkend voor de totaliteit van de leerplandoelen en laat ruimte voor een eigen aanvullend aanbod. Het team heeft weinig onderzocht welke essentiële aanvullingen nodig zijn. Voor de eigen inbreng werden noch de leerplandoelen, noch de visie op goed wereldoriënterend onderwijs als criterium gebruikt. Vooral de eigen overtuiging van wat belangrijk is en wat men vanuit traditie doet, bepalen nog steeds een belangrijk deel van het onderwijsaanbod. Het eigen aanbod bevat voor vrijwel alle domeinen veel kennis en is zeer beperkt wat betreft inzichten en vaardigheden. Een aantal eindtermen krijgt vrijwel geen invulling. Het aanbod vertoont dan ook ernstige hiaten.
- Het team werkte per leerjaar een overzichtslijst van leerplandoelen per thema uit maar deze heeft nauwelijks nog een functie. Uit analyse blijkt dat de invulling van het eigen aanbod meestal niet spoort met de essentie van de leerplandoelen. Die doelen worden vaak eng of verkeerd geïnterpreteerd en de concrete invulling gebeurt nog vaak vanuit een verouderde aanpak of traditie.
- Het opzetten van een “vakwerkgroep” rond wereldoriëntatie had vorig schooljaar tot doel de verticale doorstroming en onderlinge afstemming te verbeteren en teamleden te stimuleren tot het benutten van de eigen omgeving. Het “omgevingsboek” en ook de meerdaagse extra-murosactiviteiten hebben een wisselende impact op de huidige praktijk.
- Hoewel de meeste leerkrachten zich meer bewust zijn van hun opdracht inzake wereldoriëntatie en na de vorige doorlichting hun aanbod bijstuurden, zijn de leerplandoelen nog steeds onvoldoende richtinggevend voor het aanbod en het didactisch handelen. De uitgangspunten van en de achterliggende visie op dit leergebied zijn voor de meesten evenmin duidelijk, wat een correcte invulling van het eigen aanbod bemoeilijkt.
- In het verbetertraject voor wereldoriëntatie was weinig aandacht voor fundamentele herbronning, voor het verhogen van de know-how inzake goed onderwijs in wereldoriëntatie en in visie-ontwikkeling met alle teamleden.
- Het ontbreekt dit team op dit ogenblik aan een duidelijke visie op wereldoriëntatie en aan de nodige implementatiestrategieën om een aanbod, dat vanuit keuzes van leerkrachten is gegroeid, gelijkgericht en vanuit leerplandoelen gestalte te geven.

4.3 Lager onderwijs: sociale vaardigheden

Voldoet

Vastellingen

- Vanuit het eigen opvoedingsproject dat “kwaliteitsvol onderwijs, gericht op de ontwikkeling van de totale persoon en veeleisend voor haar leerlingen” voorstaat, houdt de school in groeiende mate rekening met een zeer heterogene instroom. Het team benadert het werken aan sociale vaardigheden hoofdzakelijk vanuit dit

pedagogisch project en lijstte heel wat praktijkvoorbeelden gekoppeld aan de eindtermen op. Hierbij ligt de klemtoon hoofdzakelijk op het bijbrengen van gedragsregels en beleefdheidsvormen, geconcretiseerd in schoolregels en klasafspraken. Vanuit het beleid bestaat de intentie de pedagogische uitgangspunten in hun relatie tot de eindtermen verder uit te klaren.

- De kerngedachten en de eindtermen van dit leergebiedoverschrijdend thema fungeren niet als referentiekader voor de huidige praktijk en de visietekst in dit verband is nog niet vertrouwd of richtinggevend voor de praktijk.
- Hoewel er kansen worden gecreëerd, is de aandacht voor alle domeinen van de sociale vaardigheden (relatiewijzen, gespreksconventies en samenwerking) nog weinig intentioneel en doelgericht. De school bewaakt nog niet via een eigen planning of deze eindtermen in voldoende mate en met een voldoende didactische frequentie aan bod komen. De teamleden gaan ervan uit dat er op een intuïtieve wijze veel vormen van sociale vaardigheden impliciet in de dagelijkse werking aan bod komen, maar kunnen dit moeilijk concretiseren.
- Observaties van het school- en klasleven tonen aan dat ieder teamlid inspanningen levert om de leerlingen de gestelde gedragsregels en afspraken te laten nastreven. Het ganse team levert een bijdrage aan de ontwikkeling en ondersteuning van het sociaal functioneren van de leerlingen. De mediërende rol van de daarvoor aangestelde en geëngageerde opvoeder van allochtone afkomst is opmerkelijk en lovenswaardig.
- De school registreert en rapporteert over de sociale vaardigheden. Er liggen nog groeikansen om de leergebiedoverschrijdende eindtermen van dit thema als referentiekader voor evaluatie en rapportering aan te wenden.

5. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert volgende vaststellingen op:

5.1 Personeelsbeheer

5.2 Professionalisering

5.3 Materieel beleid

5.4 Welzijn

5.5 Curriculum

5.5.1 Onderwijsaanbod

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:
- ondersteuning.

Vaststellingen

- Als leidraad en referentiekader kiest de school voor de uitgangspunten van haar pedagogisch project. De vier pijlers komen evenwel minder tot uiting in het huidige onderwijsaanbod en de kwaliteitsbewaking. De eindtermen en leerplandoelen fungeren minder als referentiekader voor het werken aan kwaliteitsvol onderwijs. Een gezamenlijk gedragen visie die het onderwijs aanstuurt, heeft nog groeikansen. De nieuwe uitdagingen vanuit een veranderende leerlingeninstroom gekoppeld aan de

jarenlange cultuur van dit grote korps maken dat het schoolbeleid zich samen met dit team in een overgangsfase bevindt.

- Voor Nederlands en wiskunde zorgen onderwijsleerpakketten en afspraken rond het gelijkgericht gebruik ervan voor een aanbod conform de eindtermen en leerplannen. Voor andere leergebieden zoals wereldoriëntatie en muzische vorming ontbreken concrete verwachtingen en duidelijke afspraken, wat een evenwichtig aanbod belemmert. Voor de leergebiedoverschrijdende thema's zijn het actuele aanbod en de uitwerking minder conform de eindtermen. De initiatieven op het vlak van visievorming worden vaak aangezet door de respectieve vakwerkgroepen die een verantwoordelijkheid krijgen. Hierdoor worden wel de informatiedoorstroming naar het ganse team maar daarom niet steeds de gezamenlijke doelgerichtheid en de uitwerking gewaarborgd.
- De mate waarin leerlingen kansen krijgen tot actief en zelfstandig leren, tot reflectie over het geleerde, het eigen handelen en elkaars aanpak, varieert. Meerdere teamleden geven kinderen ruim de gelegenheid interactief te werken en productief te handelen en creëren op die manier een kansrijke leeromgeving. Ondanks initiatieven in het verleden werken meerdere personeelsleden nog steeds sterk leerkrachtgestuurd en verhindert hun benadering van leerlingen als een homogene groep het (inter)actief en productief leren. Globaal krijgen leerlingen nog weinig kansen om het aanbod mee vorm te geven en ook een gestructureerd en uitdagend klasklimaat varieert.
- Het vormt voor het beleid én het leerkrachtenteam een uitdaging en een opdracht de aandacht voor de onderwijskwaliteit te laten sporen met de veranderende instroom van leerlingen en de actuele eisen die het hedendaags onderwijs stelt. De beginsituatie van nieuwe leerlingen wordt in kaart gebracht, maar de aangeboden leerstof is niet steeds gericht op de specifieke kenmerken van de kinderen.
- Jaarlijkse functioneringsgeprekken vergroten de onderlinge afstemming. De verwachtingen vanuit het beleid zijn niet steeds duidelijk en gerichte klasbezoeken met terugkoppeling en controle van de planningsdocumenten gebeuren nog niet frequent. Afspraken en verwachtingen worden niet steeds consequent opgevolgd en begeleiding en nascholingen worden nog te weinig aangewend om het gelijkgericht realiseren van het onderwijsaanbod aan te sturen, op te volgen en te ondersteunen.
- De bereidheid van de leerkrachten om de praktijk bij te sturen is groeiend. Samenwerking met andere scholen, impulsen van externen, vorming, verdieping en herbronning kunnen vergroten. Het bewaken van effecten via deelname aan externe toetsen gebeurt hoofdzakelijk voor kennisdoelen.

5.6 Begeleiding

5.6.1 Afstemming tussen school en CLB of andere partners

5.6.2 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- ontwikkeling.

Vaststellingen

- Na de vorige doorlichting groeiden onder impuls van het zorgteam op korte termijn aangepaste structuren en een concrete aanpak om een functionele zorgbrede werking uit te bouwen. De praktijk evolueerde van een uitgesproken "taakleerkrachtwerking" naar een ruimer engagement van de klasleerkracht als verantwoordelijke voor de eerstelijnszorg. Deze verloopt meer gestructureerd en intentioneel en binnen het zorgbeleid ligt de nadruk nu zowel op geïntegreerd remediëren als op preventief werken. De school voelt zich continu geplaatst in het spanningsveld tussen enerzijds een leerlinggerichte en anderzijds een leerstofgeoriënteerde school.

- De recent gefinaliseerde visietekst op leerbegeleiding is aan het team gecommuniceerd en biedt perspectieven om vanuit een grondige verkenning van de sterktes en de zwaktes binnen de huidige werking adequaat in te spelen op de mogelijkheden en de beperkingen van de kinderen. De zorgcoördinator werkt hoofdzakelijk op schoolniveau; de zorgleraren werken vooral kindgericht. Zij coördineren de realisatie van het GOK²-plan en ondersteunen de leerkrachten. Het ‘zorgoverleg’ en de MDO³-besprekingen zijn kwalitatief gegroeid. De zorg wordt momenteel vooral vraaggestuurd vanuit leraren verleend en vanuit een planning met doelen en stappen naar aanleiding van ervaren problemen. Er liggen nog groeikansen om met de beschikbare mensen en middelen te investeren in de organisatie van de zorgwerking en in de deskundigheidsbevordering van leerkrachten.
- Leerkrachten leveren inspanningen om leerlingen daadwerkelijk te ondersteunen en investeren in foutenrubriceringen om het didactisch handelen te laten aansluiten bij een beginsituatiebepaling.
- Naast de voorziene materialen uit de onderwijsleerpakketten worden bijkomende materialen in wisselende mate gebruikt om klasintern te differentiëren en te remediëren. De tijd die structureel voorzien wordt voor individualisering, differentiëring en remediëring neemt toe. Een planmatige en doorlopende aanpak van stimulerende en compenserende maatregelen werd ingevoerd; een aangepast ontwikkelings- of leertraject komt minder voor. Er zijn duidelijke afspraken om leerbedreigde kinderen van bij de aanvang van elk schooljaar consequent op te volgen en te ondersteunen. De zogenaamde “kangoeroeklas” geeft meerbegaafde leerlingen klasextern bijkomende uitdagingen en mag als een voorbeeld van goede praktijk worden bestempeld.
- Het bijgestuurd MDO geeft leerkrachten heel wat kansen om kinderen met zorgvragen of problemen frequent ter sprake te brengen en de uitwerking van de zorg, zowel voor probleemverheldering als voor suggesties naar aanpak, gebeurt in regelmatig overleg met de medewerker van het centrum voor leerlingenbegeleiding.
- Het team neemt initiatieven om leerlingen op vrijwillige basis tijdens de middagpauze of na schooltijd te helpen bij hun schoolwerk en ondersteunt ook de ouders in hun begeleidingsopdracht bij het huiswerk.
- De school heeft de effecten van de leerbegeleiding nog niet expliciet geëvalueerd. Op aangeven van leerkrachten worden bijsturingen doorgevoerd.

5.7 Evaluatie

6. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

Vaststellingen

- Deze school balanceert tussen enerzijds de cultuur van het verleden, waarin ze de rol van “voorbereidende afdeling” vervulde, en anderzijds de nieuwe opdracht en uitdaging waarvoor ze zich door de wijzigende instroom weet geplaatst.
- Het ignatiaanse opvoedingsproject is vertrekpunt en richtinggevend voor de schoolwerking. Een fundamentele reflectie met alle teamleden over wat de consequenties zijn van de veranderende instroom voor de concretisering van de vier pijlers, was er nog niet. Verschillende opvattingen over wat goed onderwijs is, onder meer voor de wijzigende populatie, bemoeilijken het gezamenlijk en gelijkgericht concretiseren van de opdracht. Vaak maken leraren eigen keuzes. Deze cultuur belemmert de beleidsruimte en beleidsmatige initiatieven hebben niet altijd het

² Gelijke OnderwijsKansen

³ Multidisciplinair overleg

beoogde effect. Er wordt weinig geïnvesteerd om deze uiteenlopende opvattingen te toetsen aan de pijlers van het opvoedingsproject en aan de verwachtingen vervat in de eindtermen en leerplannen. Een gezamenlijk draagvlak om belangrijke aspecten zoals leerling- of leerstofgericht werken, kennis of vaardigheden, uit te klaren, ontbreekt vooralsnog. Mede hierdoor verlopen de opgezette verbetertrajecten moeizaam en weinig doelgericht.

- De school beschikt over een degelijke beleidsomkadering en alle personeelsleden appreciëren het organisatorisch en onderwijskundig beleid. Toch kan de beleidsvoering nog aan daadkracht, efficiëntie en effectiviteit winnen. De klaspraktijk wordt beleidsmatig nog weinig aangestuurd en opgevolgd en leraren krijgen weinig concrete ondersteuning en feedback.
- De school kiest voor een eerder participatief beleid. De voorbije jaren werden meerdere overlegstructuren opgezet of verbeterd. Zo vormen de “vakwerkgroepen” en het geoptimaliseerde multidisciplinair overleg belangrijke platforms en zijn de wekelijkse overlegmomenten tussen parallelklassen belangrijk voor de praktische afspraken. Het efficiënt samenwerken, vooral binnen het eigen leerjaar, is gegroeid en ook het openstellen van de eigen praktijk gekoppeld aan functioneel overleg is positief in aanzet.
- Het mandaat van de vakwerkgroepen is soms onduidelijk waardoor teamleden het traject en de tussendoelen te autonoom kunnen bepalen. De betrokkenheid van leerkrachten bij het nemen van beslissingen is wisselend. Het ontbreekt de school aan prioriteiten op middellange termijn en aan een duidelijke planning en heldere strategieën om vernieuwingen tot op de klasvloer te implementeren.
- De school heeft nog geen uitgesproken visie op kwaliteitszorg en hoe deze te realiseren. Het beleid ziet een belangrijke opdracht in het bewaken van de verticale doorstroming, onder andere voor wereldoriëntatie en aspecten van taal. De praktische uitvoering wordt naar de vakwerkgroepen gedelegeerd. Vooralsnog is er geen objectieve afweging of het vooropgestelde werd bereikt en of de aanpak efficiënt was.
- Een visie op kwaliteitszorg en hoe kwaliteitsverbetering vorm te geven zijn nog onduidelijk. De school verzamelt outputgegevens maar deze worden nog weinig systematisch gebruikt om voor de verschillende leergebieden het doelgericht bereiken van de eindtermen en het realiseren van de leerplandoelen te verhogen. De cultuur om de eigen praktijk reflectief te benaderen is groeiende.

7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

7.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het schoolteam realiseert voor de verschillende domeinen van Nederlands een evenwichtig aanbod, gerelateerd aan de eindtermen en leerplandoelen. In de vrij gelijkgerichte aanpak is de aandacht voor het taalvaardigheidsonderwijs sterk toegenomen.
- De actuele leerzorg voor taal en rekenen is erop gericht met zoveel mogelijk leerlingen de eindtermen te bereiken.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De school benut de uitdaging die de wijzigende leerlingenpopulatie inhoudt, om vooral op het vlak van leerbegeleiding en taalvaardigheidsonderwijs haar onderwijs en aanpak gepast te heroriënteren.

- De aandacht voor de samenwerking met en de betrokkenheid van ouders is sterk gegroeid. De positieve reacties op de nog recente ouderbevraging zijn hiervoor illustratief.
- De hertekende zorgvisie zorgt voor nieuwe impulsen, onder andere in initiatieven op het vlak van differentiatie en gerichte interventies van extra zorg die aandacht schenken aan zowel leerlingen met leermoeilijkheden als aan zeer begaafde leerlingen.

7.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Voor de leergebiedoverschrijdende eindtermen van sociale vaardigheden kan een doelgericht aanbod de uitgangspunten van het pedagogisch project versterken.
- Een onderwijsaanbod vertrekkend vanuit probleemstellingen, doorgevoerde activerende werkvormen en meer nadruk op vaardigheden kunnen zorgen voor rijkere en meer uitdagende leerkansen voor leerlingen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Overleg en reflectie over de achterliggende visie in verband met leergebieden en onderwijsinhoudelijke aspecten kunnen leiden tot een rijkere en meer gelijkgerichte klaspraktijk.

Wat betreft het algemeen beleid

- De klaspraktijk en het onderwijsaanbod kunnen vanuit de leerplandoelen, een gelijkgerichte visie en een gezamenlijke doelgerichtheid beleidsmatig sterker aangestuurd en opgevolgd worden.
- Om het schoolteam een meer transparant en richtinggevend kader te bieden, kunnen verbeter- en vernieuwingstrajecten meer doelgericht en gefaseerd worden uitgezet.
- Een duidelijke planning van werkpunten op korte en middellange termijn met professionaliseringsinitiatieven én een planmatige aanpak kunnen bijdragen tot effectievere en efficiëntere verbeteringen.

7.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Voor wereldoriëntatie moeten het inhoudelijke aanbod, de onderwijsleersituaties en de evaluaties bijgestuurd worden en het leerplan worden toegepast zoals bepaald in artikel 62, 9) van het decreet basisonderwijs.

8. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

BEPERKT GUNSTIG

Lager onderwijs

omwille van onvoldoende bereiken van de leergebiedgebonden eindtermen
of nastreven van de attitudinale eindtermen voor
wereldoriëntatie

9. REGELING VOOR HET VERVOLG

Het bestuur van de instelling moet vanaf **1 september 2012** kunnen aantonen dat de tekorten met een beperkt gunstig in voldoende mate werden geremedieerd.

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Frank Verstraelen

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: